

UNIWERSYTET GDAŃSKI
INSTYTUT ORGANIZACJI I ZARZĄDZANIA

81-824 Sopot, ul. Armii Krajowej 101,
tel. (058) 523-14-17, fax. (058) 523-11-75
e-mail: nogalski@wzr.pl

Prof. dr hab. Bogdan Nogalski

OCENA

dorobku naukowo-badawczego, dydaktyczno-popularyzatorskiego,
organizacyjnego i międzynarodowego
dr Janusza Fudalińskiego

na potrzeby postępowania habilitacyjnego w dziedzinie nauki ekonomicznej dyscyplinie nauki o zarządzaniu

□

Wstęp

□

Podstawą wydania opinii jest pismo podpisane przez dr hab. Kazimierza Zielińskiego, prof. nadzw. UEK Dziekana Wydziału Ekonomii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie z dnia 27 czerwca 2013 roku, a także dokumentacja wniosku o wszczęcie postępowania habilitacyjnego¹ dra Janusza Fudalińskiego² wraz z opracowaniem³ pt.: *Perspektywy rozwoju zarządzania społecznego w sektorze organizacji non profit*, Wydawnictwo Difin, Warszawa Kraków 2013.

□

Punkt odniesienia, konkluzja i rekomendacja

□

Punkt odniesienia. Artykuł 16 ust. 1 Ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki ... , stanowią odpowiednio: *Do postępowania habilitacyjnego może zostać dopuszczona osoba, która posiada stopień doktora oraz osiągnięcia naukowe lub artystyczne, uzyskane po otrzymaniu stopnia doktora, stanowiące znaczący wkład autora w rozwój określonej dyscypliny naukowej lub artystycznej oraz wykazuje się istotną aktywnością naukową lub artystyczną [...].* Dalej art. 16 ust. 2, konkretyzuje ... *Osiągnięcie [...] może stanowić dzieło opublikowane w całości lub w zasadniczej części, albo jednotematyczny cykl publikacji; [...].*

Konkluzja. Wniosek dra Janusza Fudalińskiego do Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów z dnia 15 maja 2013 dotyczy przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego w dziedzinie nauki ekonomicznej, dyscyplinie nauki o zarządzaniu na Wydziale Ekonomii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie. Niestety kandydat nie wskazuje w nim bezpośrednio [zgodnie z zapisem art. 16 ust. 2 ustawy o stopniach ...], osiągnięcia naukowego mającego stanowić podstawę oceny w tym postępowaniu. O tym, iż podstawą oceny osiągnięć naukowych dra J. Fudalińskiego jest opracowanie pt. *Perspektywy rozwoju zarządzania społecznego w sektorze organizacji non profit*, Wydawnictwo Difin, Warszawa 2013, Kandydat pisze na s. 25 [pkt. 4.1.] *Autoreferatu nt. dorobku ...* Zgodnie z zapisem ustawowym, zaproponowane przez kandydata opracowanie będzie przedmiotem oceny we wnioskowanej sprawie.

Na podstawie analizy osiągnięcia naukowego dra Janusza Fudalińskiego [wskazanego przez na podstawie art. 16 ust. 2] **uważam, że nie spełnia ono kryterium ustawowego** zapisanego w pierwszej części art. 16 ust. 1 ustawy Moja ocena wskazanego osiągnięcia jest negatywna, natomiast **wysoce pozytywna jest ocena pozostałego dorobku naukowego.** Jej uzasadnienie rozwijam w dalszej części recenzji. W tym miejscu pragnę stwierdzić, że:

- Recenzowana monografia [wskazana jako osiągnięcie], wpisuje się w nurt ewolucji koncepcji metod i systemów zarządzania współczesnymi organizacjami. Odnoszona jest do mało eksploatowanego w polskich badaniach z zakresu nauk o zarządzaniu, obszaru funkcjonowania organizacji trzeciego sektora [organizacji non-profit]. Jej przestaniem jest sformułowanie autorskiej oceny tego zagadnienia w postaci omówienia i identyfikacji koncepcji i modeli zarządzania w sektorze non-profit, identyfikacji stanu specyficznych cech tych organizacji, przeprowadzenia badań empirycznych i podjęciu próby sformułowania [także wprowadzenia] w naukach o zarządzaniu paradygmatu

¹ Pełna dokumentacja dotarła do recenzenta w dniu 11 lipca 2013 roku. Jest ona zgodna z wymaganiami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyzszego z dnia 01 września 2011 roku w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego [Dz.U. 2011, nr 196, poz. 1165] oraz w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyzszego z dnia 22 września 2011 roku w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodach doktorskich, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora [Dz.U. 2011, nr 204, poz. 1200]. Zawiera ona: wniosek z dnia 15 maja 2013 roku złożony przez kandydata do Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów, monografię pt. *Perspektywy rozwoju zarządzania społecznego w sektorze organizacji non profit*, wydaniem nakładem Wydawnictwa Difin, Warszawa Kraków 2013 [jako osiągnięcie naukowe; por. rozporządzeniu MNiSzW z dnia 08 sierpnia 2011 roku w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych; Dz.U. 2011, nr 179, poz. 1065], potwierdzoną kopię dokumentu o uzyskaniu stopnia naukowego doktora [zał.1], *autoreferat* przedstawiający opis dorobku i osiągnięć w działalności naukowo-badawczej [zał.2 i zał.4 - w j. ang.] wraz z syntezą dorobku naukowego wskazanego jako osiągnięcie, *wykaz opublikowanych prac naukowych*, w tym liczbę cytowań, a także osiągnięcia w pracy dydaktycznej, organizacyjnej, popularyzatorskiej i międzynarodowej [zał.3 i zał. 5 - w j. ang.], informacje i dane osobowe [zał.7], kserokopie 38 [w tym 15 w j. ang.] wybranych artykułów reprezentujących cztery obszary problemowe składające się na wybrane przez Kandydata osiągnięcie. Stanowią je: (-) *Analiza konkurencji* [2]; (-) *Strategiczne aspekty działalności organizacji* [12]; (-) *Globalne i międzynarodowe uwarunkowania funkcjonowania przedsiębiorstw* [7]; (-) *Zarządzanie organizacjami non profit i publicznymi* [17]. Należy zauważyć, że prawie 40 proc. dorobku publikacyjnego Kandydata jest opracowana we współautorstwie. Kandydat, w *Wykazie opublikowanych prac naukowych ...*, obok informacji procentowych o swoim udziale w tego typu pracach, przedstawił także zakres merytorycznych i metodycznych zadań wykonywanych przez siebie przy ich powstawaniu. **To dobrze o nim świadczy, niemniej jednak szkoda, że informacje te nie zostały, zgodnie z procedurą CKdSIT potwierdzone przez współautorów.** Kandydat ponadto dołączył dokument – w formie tabelarycznej – zestawiający jego dorobek naukowy. Mimo tego mankamentu, **warto podkreślić wysoki poziom przygotowanej przez kandydata dokumentacji.**

² Dr Janusz Fudaliński ukończył w roku 1995 ekonomiczne studia wyższe na Wydziale Ekonomii Akademii Ekonomicznej w Krakowie [obecnie Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie], na kierunku: *Organizacja i zarządzanie*. W roku tym, rozpoczął pracę w charakterze nauczyciela akademickiego na stanowisku asystenta w Samodzielnym Zakładzie Strategii Zarządzania na Wydziale Zarządzania AE w Krakowie. Po zmianach organizacyjnych, od roku 2004 pracuje na stanowisku adiunkta w Katedrze Strategii Zarządzania i Rozwoju Organizacji na Wydziale Ekonomii i Stosunków Międzynarodowych UE w Krakowie. W roku 2001 obronił na Wydziale Zarządzania AE/UE w Krakowie rozprawę doktorską pt. *Diagnozowanie faz życia sektora przedsiębiorstw dla potrzeb zarządzania strategicznego*. Promotorem rozprawy był dr hab. Stanisław Galata, prof. AE., zaś recenzentami dr hab. Halina Piekarczyk, prof. AE [AE Kraków] oraz dr hab. Andrzej Szpil, prof. AS [obecnie UJK Kielce]. W latach 2002–2009 Kandydat współpracował jako wykładowca i starszy wykładowca z Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Nowym Sączu. W latach 2003–2007 kierował w tej uczelni Instytutem Ekonomicznym. Jego przekształceniu [1994] Katedry Ekonomiki i Organizacji Przedsiębiorstw na Wydziale Zarządzania AE/UE w Krakowie. Po uzyskaniu stopnia naukowego doktora nauk ekonomicznych, od roku 1996 pracę tę kontynuując na stanowisku adiunkta, a od roku 2009 roku na stanowisku starszego wykładowcy. Za swoje dokonania naukowe, dydaktyczne i organizacyjne Kandydat był *czternastokrotnie* nagradzany i wyróżniany – w tym cztery razy indywidualnie i raz zespołowo za działalność naukową. Pozostałe odnoszą się do działalności dydaktycznej [nagrada 1 stopnia] oraz organizacyjnej i wkładu na rzecz rozwoju uczelni.

³ Opracowanie to Kandydat wskazał jako osiągnięcia wynikające z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki [Dz. U. z 2003 nr 65, poz. 595 wraz z późniejszymi zmianami; Dz. U. z 2005 nr 164, poz. 1365 oraz Dz. U. z 2011 nr 84, poz. 455].

zarządzania społecznego, jako charakterystycznego dla tego typu organizacji i sektora, podejmując również próbę wskazania perspektyw rozwoju zarządzania społecznego w tych organizacjach. Recenzowane opracowanie niewątpliwie – w swym całokształcie – pokazuje nowe pola i obszary analizy, identyfikacji i diagnozy, a także projektowania i poszukiwań koncepcji i modeli – korzystając z ugruntowanych metod badawczych. Jest to więc monografia [w oparciu o analizę teoretyczną i badania empiryczne, w mniejszym stopniu o rozważania metodologiczne] poszukująca nowatorskiego sposobu opisu mechanizmów [niestety niezbyt precyzyjnie opisanych i wyjaśnionych] procesu zarządzania organizacjami non-profit. Treść monografii niewątpliwie przybliżyła nam podjęte w niej zagadnienie i z tego punktu widzenia [uwzględniając poważne niedociągnięcia metodologiczne] posiada określoną wartość poznawczą i edukacyjną. Choć w swym całokształcie stanowi nowość, to jednak jej słabości metodologiczne i metodyczne, które niewątpliwie muszą rzutować na uzyskane przez Autora rezultaty poznawcze, nie pozwalają mi stwierdzić, że opiniowana monografia odpowiada zapisowi art. 16 ust.1 ustawy ... , stanowiąc *znaczący wkład autora w rozwój określonej dyscypliny naukowej*

- Kandydat ... *wykazuje się istotną aktywnością naukową* ... por. art. 16 ust. 1 ustawy Składający się na ową aktywność dorobek [naukowo-badawczy, dydaktyczny, organizacyjny, popularyzatorski, czy międzynarodowy ... itd.] jest zarówno ilościowo, jak i jakościowo bogaty. Uznaję go za twórczy i oryginalny, znany zarówno wśród środowisk specjalistów, jak i praktyków. Stanowi wynik – od momentu uzyskania stopnia doktora - konsekwentnego, wieloletniego i dobrze ukierunkowanego rozwoju własnego.

Porównanie obu kluczowych dla oceny Kandydata wymiarach, tj. przygotowanej monografii i pozostałego dorobku naukowego, wypada moim zdaniem [mimo znaczących osiągnięć w tym drugim wymiarze] jednak niekorzystnie dla niego. Zapis ustawy mówi o *znaczącym wkładzie w rozwój ... oraz ... aktywności* Stawia więc *wkład* wyżej niż *wszelaką* [na wskazanych ustawą i rozporządzeniem MNiSzW polach] *aktywność*. Dlatego też i w mojej ocenie przyjąłem w formułowaniu końcowej oceny właśnie takie wymiarowanie; wartość naukowa [czyli *znaczący wkład*] musi być [w subiektywnej mojej ocenie] większa niż pozostała aktywność naukowa Kandydata. To przesądza o mojej negatywnej końcowej konkluzji całego wniosku złożonego przez Kandydata.

Rekomendacja: Biorąc pod uwagę powyższą syntezę oraz pozostałą część szczegółowej opinii, wnoszę do Wysokiej Komisji, a za jej pośrednictwem do Rady Wydziału Ekonomii i Stosunków Międzynarodowych UE w Krakowie wniosek o nie spełnieniu przez dra Janusza Fudalińskiego kluczowego kryterium uzyskania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauki ekonomicznej dyscyplinie nauki o zarządzaniu i wnioskuję o odmowę nadania mu stopnia doktora habilitowanego nauk ekonomicznych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu.

□
Ocena osiągnięcia naukowego,
monografii pt.

Perspektywy rozwoju zarządzania społecznego w sektorze organizacji non profit,
wskazanego przez habilitanta zgodnie z art. 16 ust. 2 ustawy

– por. pierwsza część art. 16 ust. 1. ustawy

□

Ocena metodyczna, merytoryczna oraz wartości poznawczych [wkładu] treści monografii zgłoszonej przez Kandydata jako osiągnięcie naukowe ... , zaprezentowana zostanie w postaci tabelarycznej [tab.1]. Oparto je na sformułowanych trzech głównych kryteriach oceny. Są to:

- **metodologiczna poprawność przygotowania wskazanego osiągnięcia** [rozpatrywano ją z punktu widzenia; celów opracowania; tez i hipotez badawczych, poprawności sformułowanych założeń oraz adekwatności zastosowanej metodyki badań];
- **wartość merytoryczna opracowania** [rozpatrywano ją z punktu widzenia; istotności poruszanej tematyki dla sfery teorii oraz praktyki zarządzania, struktury i logiki wywodu, wykorzystanej literatury przedmiotu i jej internacjonalizacji, erudycji, stylu i języka opracowania oraz jego strony formalnej]; oraz
- **wartość poznawcza osiągnięcia z punktu widzenia jego walorów opisujących znaczący wkład autora w rozwój określonej dyscypliny naukowej** [dla jego rozpatrzenia przyjęto dwa punkty odniesienia; oryginalność i nowatorstwo].

Tabela 1

Ocena zgłoszonego osiągnięcia naukowego

Janusz Fudaliński, <i>Perspektywy rozwoju zarządzania społecznego w sektorze organizacji non profit</i> , Wydawnictwa Difin, Warszawa Kraków 2013		
Kryteria szczegółowe segmentu oceny	Charakterystyka	A*
Poprawność metodyczna		
Cel [e] opracowania	W opiniowanej monografii niestety cel/e nie zostały poprawnie zdefiniowane. Podjęta próba na s. 12 ⁴ , sugeruje jedynie identyfikację czynników determinujących systemy zarządzania NGO oraz nakreślenie kontekstu w postaci stanu rozwoju trzeciego sektora w Polsce. Tak sformułowany cel nie jest zbyt ambitnym jak na docelowe zamierzenie Autora, aby monografia ta spełniała rygory pracy awansowej na stopień naukowy doktora habilitowanego, zwłaszcza, że ów cel, w żaden sposób nie nawiązuje do kluczowego - jak mi się wydaje problemu badawczego, jaki został zasygnalizowany w jego tytule, czyli perspektyw rozwojowych zarządzania społecznego !!!!???. Nieco więcej o zamierzeniach Autora, mówi cel monografii sformułowany w autoreferacie ⁵ w części opisującej owo osiągnięcie. Niestety Autor zapomniał, że niewielu czytelników do niego będzie miało dostęp, a więc dowie się czegoś więcej na temat kluczowych jego zamierzeń. Niestety i zawarty tam opis nie nawiązuje do głównego problemu tj. perspektyw rozwoju Ten punkt postępowania metodycznego uważam za	N

⁴ Recenzowana monografia, wydana została przez Wydawnictwo Difin w Warszawie, Warszawa 2013. Jest to Wydawnictwo o uznanej renomie w środowisku naukowym. Publikacja monografii w nim zapewnia dostępność jej treści dla szerokiej zbiorowości badaczy reprezentujących tą samą co autor dyscyplinę naukową. Jej recenzji wydawniczej dokonali: prof. dr hab. Grażyna Osbert-Pociecha [Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu; ekonomia; specjalizacja: procesy innowacyjne w przedsiębiorstwie, zarządzanie przedsiębiorstwem] oraz prof. dr hab. Łukasz Sułkowski [Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, Społeczna Akademia Nauk w Łodzi; ekonomia; specjalność: teoria organizacji, zarządzanie]. Składa się na nią wstęp, sześć rozdziałów oraz zakończenie. Łącznie objętość rozprawy - wraz z bibliografią, spisem rysunków, tabel i wykresów - liczy 302 strony. Zawiera 20 rysunków, 35 tabel i 106 wykresów. Spis wykorzystanej w pracy literatury obejmuje 197 pozycji, w tym 25 w języku obcym, a także 2 pozycje [w tym 1 w języku angielskim] z własnego dorobku publikacyjnego Kandydata.

⁵ Badania w obszarze problematyki zarządzania organizacjami non profit przyczyniły się do sformułowania założeń niniejszej monografii. *Jednym z jej głównych celów było też zidentyfikowanie czynników determinujących systemy zarządzania NGO, uwzględniając takie elementy, jak: kultura organizacyjna, misja i wizja czy reakcje z interesariuszami. Ale również istotną dla osiągnięcia tego celu wydaje się być konieczność nakreślenia kontekstu rozważań w postaci wskazania stanu rozwoju trzeciego sektora w Polsce [w tym stymulant i desygnatów rozwojowych], celów, roli, funkcji i zadań mu przypisywanych, jak również relacji z dwoma pozostałymi sektorami w gospodarce – sektorem publicznym i biznesu.* [patrz, s.12]

⁶ ... za **podstawowy cel monografii** przyjęto opracowanie koncepcji zarządzania, uwzględniającej nowe uwarunkowania działalności organizacji non-profit oraz wskazanie, zwłaszcza w kontekście dokonujących się w skali globalnej radykalnych zmian, wyzwań, jakie przed nimi się pojawiają, jak również określenie determinant kształtujących uwarunkowania rozwoju organizacji trzeciego sektora w Polsce [por. s.28]. Do tych wyurzeń Autora czytelnik praktycznie nie ma dostępu, stąd nie jest w stanie zrozumieć jego intencji, a zatem ocenić poprawności i wiarygodności czytanego tekstu.

	niedostatecznie precyzyjnie przygotowany. Nie pozwala on czytelnikowi na właściwe zorientowanie się w kierunku myślenia Autora monografii, właściwego śledzenia i zrozumienia jego zamierzeń i kontroli poprawności uzyskanych wyników.	
Teza i hipotezy badawcze	Powyszszą konstatację i wniosek potwierdza brak sformułowania w monografii wiodącej tezy i punktów odniesienia dla części empirycznej w postaci hipotez/ badawczych. W wersji oficjalnej książki ich nie ma ⁷ . Ich brak poddaje w wątpliwość czy to do czego doszedł Autor było przez niego zamierzone, czy też powstało w sposób inkrementalny, niejako samo przez się, tak po prostu wyszło. Trudno zatem ocenić pozytywnie rozprawę naukową, gdy brakuje w niej sformułowania kamieni milowych [hipotez/pytań badawczych], czyli kluczowych punktów odniesienia treści i zamierzeń Autora. W tym aspekcie metodycznym opracowania, ponownie ucieki Autorowi kluczowy problem, tj.: <i>perspektywy rozwoju</i> Moja ocena tego aspektu monografii nie może być pozytywna.	N
Poprawność sformulowanych założeń	Kluczem do oceny opracowania naukowego jest zawsze, <i>problem badawczy, teza</i> , [artykułuje ona problem badawczy], <i>hipoteza [y] rozwijające operacyjnie ów problem</i> oraz stawiane i weryfikowane w pracy <i>cel [e] badawcze</i> . Niestety oceniając rozprawę – z punktu widzenia poprawności sformulowanych założeń badawczo-poznawczych – charakteryzuje się niską dyscypliną metodologiczną, co nie najlepiej świadczy o warsztacie naukowym jej Autora. Przeprowadzone badania empiryczne[choć ciekawe i interesujące poznawczo - wobec braku sformułowania w monografii kluczowych założeń metodologicznych i badawczych [też, hipotez, czy też pytań badawczych – nie bardzo wiadomo co mają udowodnić, czy to co powinny udowodnić, udowadniają. To co przedstawiają uzyskane wyniki badań empirycznych, można scharakteryzować jako dane/informacje poglądowo-prezentacyjne oraz opowie o podjęty temat, aniżeli ambitne badanie i wnioskowanie naukowe. To jest poważny niedostatek ocenianej monografii jako dzieła naukowego o charakterze awansowym z drugiej strony, z drugiej zaś jako dzieła o znacznym wkładzie autora w rozwój danej dyscypliny naukowej. Ponadto wiele wątpliwości – z punktu widzenia poprawności metodycznej jego sformułowania - budzi tytuł monografii i użycie w nim określenia <i>Perspektywy rozwoju</i> tytuł ten jest nazbyt enigmatyczny i jako taki dobry jest na referat ale nie na poważną monografię naukową [ale do tego odnoś się jeszcze niżej]. Ocena tego kryterium nie może być pozytywna, zwłaszcza gdy weźmie się też pod uwagę niedostatek użytych dla prezentacji problemu metod badawczych i metod analizy.	N
Adekwatność zastosowanej metodyki badań	Jeżeli chodzi <i>podejście i metodę badawczą</i> , zastosowaną w opiniowanym opracowaniu, to główną jej część stanowi kandydata w nauce, chociaż niezbyt nowatorska, opisowa charakterystyka zjawisk i procesów. Wykorzystana została ona przez Kandydata bardziej do przedstawienia, aniżeli oceny dotychczasowego piśmiennictwa. Niestety moim zdaniem brak jest krytycznej polemiki Autora, zwłaszcza w najważniejszej kwestii, tj. definicji kluczowych dla opracowania pojęć i zagadnień. Należy zauważyć, że Autor o metodzie opracowania i zastosowanemu podejściu napisał stosunkowo niewiele i w odniesieniu niezbyt jasno i jednoznacznie jedynie w punkcie 5.1, w sumie na 4 stronach, tylko do niektórych kwestii [w tym sformulowanych w kwestionariuszu pytań (dokonał mich ogólnej charakterystyki) oraz dookreślenia próby badawczej]. Nie zamieścił też [ja jedynie skróto omówi] kwestionariusza ankiety, którym posłużył się w badaniach. Nie rozumiem też informacji [jako ważne, bo zamieszczonej we wstępie], że przyjęte podejście bazowało na informacji ze źródeł wtórnych i pierwotnych. Moim zadaniem oceniając opracowanie na tego typu informacjach się opiera, oczywiście bardziej lub mniej eksponując jedno z nich. Stąd nie rozumiem potrzeby aż takiej ekspozycji tego faktu. Na czym w tym przypadku polegała nowość [tego nie wiem] i w czym to podejście miałyby się różnić od innych, tego też Autor nie wyjaśnił. W oparciu o dokładną analizę opracowania stwierdzam, że podstawową przyjętą w nim metodą badawczą w sferze opisywanych w nim problemów, są studia literaturowe oraz dane statystyczne z prostą - a nie bardziej zaawansowaną w oparciu o narzędzia – ich analizą statystyczną, ujmowaną zresztą dość statycznie. W opracowaniu przeprowadzono jedynie badania ilościowe. Autor – jak wcześniej zaznaczyłem nie pokusił się o sformułowanie pytań badawczych, ani też [a o to się aż prosiło] nie podjął się próby przeprowadzenia badań jakościowych, choćby w formie case study. Istnieją i funkcjonują w Polsce przecież znane organizacje trzeciego sektora w postaci choćby tych najbardziej znanych, m.in. takich fundacji jak <i>Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy</i> kierowana przez J. Owsiaka, czy fundacja <i>Mam marzenie</i> czy też fundacja kierowana przez A. Dymną pn. <i>Mimo wszystko</i> i wiele innych. Warto było tam/wśród nich przeprowadzić bardziej dogłębne badanie, które może potwierdziłoby uzyskane wyniki. Wobec tych ostatnich – przy barku punktów odniesień dotyczących pomiaru [też, hipotez, czy też pytań] nasuwa się wątpliwość co do ich użyteczności, diagnostyczności i poprawności w sensie ilustracji badanego zjawiska. Opiniowanej monografii pod względem adekwatności zastosowanej metodyki - z uwagi na poważne ustęki warsztatowe, ale też i pewne walory m.in. choć skromną refleksję metodyczną dla celów poznawczych - nie da się ocenić do końca pozytywnie. Refleksja metodologiczna ocenianej monografii - jak zauważyłem wyżej - nie należy do zbyt obfitych, a to już w pracy awansowej stanowi mankament. W tym miejscu należy podkreślić swoisty dylemat z jakim muszą liczyć się autorzy prac awansowych o ambicjach naukowych, jeżeli wydają swoje prace w komercyjnych wydawnictwach ogólnopolskich. Otóż w takiej sytuacji najczęściej dochodzi do konfliktu między wartościami naukowymi a popularnonaukowymi [podrecznikowymi], kompromisu, w którym niestety ze szkodą dla walorów naukowych [które się gorzej sprzedają], przewagę zdobywają [w takich pracach] względy komunikacyjne i marketingowe opracowania. I taką sytuację mamy w omawianym przypadku. Widać to na przykładzie różnic w opisie metodycznym zawartym w autoreferacie i wersji końcowej, czyli w wydanej książce!!! Dlatego też – zachowując pełny rygor metodologiczny – bezpieczniej jest wydawać prace o ambicjach naukowych i awansowych, w naukowych wydawnictwach uczelnianych, które dostarczają i realizują [w sposób misyjny] wartości poznawcze i naukowe takich opracowań, starając się ich nie umniejszać, kosztem treści ogólnych, może i lepiej przez czytelnika przyswajanych.	Ne
Wartość merytoryczna opracowania		
Istotność poruszanej tematyki dla sfery teorii	W polskiej literaturze naukowej z ostatnich lat [choć może nie tak obszerne i o ambicjach naukowych, a także aspirujące do kompleksowego ujęcia problemu jak oceniana monografia], coraz częściej spotykać można publikacje o charakterze naukowym – badawczym podejmujące problematykę zarządzania organizacjami trzeciego sektora. W ocenianej monografii – wobec tych organizacji - Autor formułuje nowy paradygmat potrzeby tzw. zarządzania społecznego, w odróżnieniu do biznesowego, klasycznego zarządzania strategicznego [sektor przedsiębiorstw] oraz zarządzania publicznego [sektor administracji publicznej], wskazując na istotne cechy organizacji trzeciego sektora jako determinant dla nowego paradygmatu zarządzania społecznego tymi organizacjami, jako nowej i niezbędnej formuły realizacji zadań społecznych. Tak rozpatrywany aspekt podjęcia problemu z punktu widzenia teorii zarządzania może wydawać się istotnym i ciekawym poznawczo. Niemniej pojawia się pytanie: czy rzeczywistość istnieje zapotrzebowanie na coś co Autor określa jako zarządzanie społeczne, czy zgodnie z tym. Brzytwa Ockhama ⁸ nie wystarczającym [w kontekście tego o czym w tekście Autor pisze, m.in. partnerstwie publiczno-prywatnym, czy przedsiębiorstwie społecznym, a także innych aspektach działań tych organizacji], jest tu znane i powszechnie stosowane pojęcie zarządzania publicznego. Zwiększa, że słaba i nieprzekonująca jest dyskusja w monografii pomiędzy zarządzaniem społecznym a zarządzaniem publicznym. Tworzenie nowych bytów pojęciowych stanowi niebezpieczną modę z jaką mamy do czynienia w naukach o zarządzaniu. Stąd wspomnienie owej brzytwy nie jest zabiegiem przypadkowym. Moim zdaniem oceniając monografię pod względem poznawczym w oparciu o badania empiryczne wnosi znacznie więcej, niż w zakresie definicyjnym, czy redefinicyjnym. W tym ostatnim aspekcie raczej nie wzbogaca istniejącego zakresu teorii organizacji i zarządzania, a wręcz przeciwnie - z uwagi na niedostateczne, a także zachodzące na siebie obszary formułowanego pojęcia m.in. także na zakres pojęciowy zarządzania publicznego a także biznesowego [bowiem tam również – jako determinanta sprawności i efektywności działania - uwzględniana jest m.in.: <i>kultura organizacyjna, misja i wizja, czy relacje z interesariuszami!!!</i>] - wprowadza niepotrzebny chaos. Autor nie stawia i nie zadaje sobie pytań z obszaru ontologiczno-epistemologicznego nauk o zarządzaniu, choćby w kwestii jakie jest przeciwieństwo sformułowanego przez niego terminu. Co zatem jest przeciwieństwem zarządzania społecznego. Oczywiście zarządzanie społeczne. Z tego można wyciągnąć wniosek, że wszystkie dotychczasowe formy zarządzania biznesem czy administracją publiczną, itp. są społeczne!!!!?? Na ile tej konstatacji mało przekonujące są również zestawienia porównawcze przedstawiane w tab. 18 s. 127, czy tab. 35 s.263, które [patrz; pkt.4.5; <i>Idea zarządzania społecznego</i>] mają świadczyć/być argumentem Autora za wydzieleniem pojęcia zarządzanie społeczne. Moim zdaniem są mocno naciągane i mało spójne logicznie. Podejrzewam, że rozumiem co Autor miał na myśli, posługując się pojęciem <i>zarządzanie społeczne</i> i tworząc je na użytek tej pracy. Chodziło mu o fakt większego uspołecznienia i partycypacji osób w procesie podejmowania decyzji w stosunku do organizacji pierwszego i drugiego sektora. Czyli zarządzanie społeczne można potraktować jako synonim zarządzania demokratycznego czy partycypacyjnego, czy też zarządzania o	Ne

⁷ W autoreferacie Kandydat pisze: *Studia literaturowe oraz analiza doświadczeń związanych z funkcjonowaniem trzeciego sektora w Polsce skłoniły autora do sformułowania hipotezy, że sektor ten, ze względu na swoją odrębność, wymaga opracowania specyficznej koncepcji zarządzania.* [por. s.28].

⁸ *Brzytwa Ockhama* [nazywana także *zasadą ekonomii* lub *zasadą ekonomii myślenia* – jako zasada ekonomii myślenia stała się podstawą nowożytnej metodologii nauki] Jest to zasada, zgodnie z którą w wyjaśnianiu zjawisk należy dążyć do prostoty, wybierając takie wyjaśnienia, które opierają się na jak najmniejszej liczbie założeń i pojęć. Wielość traktowana jest jako niekonieczna. Zgodnie z tym ujęciem nie należy wprowadzać nowych pojęć, kategorii czy bytów, jeśli nie ma się ku temu mocnych podstaw, a najprostsze rozwiązania teoretyczne, przyjmujące najmniejszą liczbę pojęć, kategorii czy bytów [jeśli nie jest to uzasadnione poprzez rozum, doświadczenie lub Biblię, jak pisał W. Ockham] uważane są za najlepsze. Najbardziej znane sformułowanie tej zasady, *"Nie należy mnożyć bytów ponad potrzebę"* [Entia non sunt multiplicanda praeter necessitatem]. [Por. R. Heinzmann: *Filozofia średniowieczna*. Kęty: Antyk, 1999, s. 242-244].

	większym stopniu uspołecznienia procesu podejmowania decyzji. Moim zdaniem – w związku z tym - nie ma potrzeby dodatkowego formułowania nowego pojęcia, bowiem w teorii zarządzania istnieje i jest dobrze opisane zarówno pojęcie zarządzania demokratycznego, jak i partycypacyjnego, jak i zarządzania publicznego w którego ramach występuje zwiększony stopień uspołecznienia procesu decyzyjnego. Powoływanie się przez autora – jako argument - na slogany społeczeństwa obywatelskiego w pracy naukowej nie powinno mieć miejsca. Oceniana monografia akcentuje zagadnienie, które z punktu widzenia teorii nauk o zarządzaniu może być bardzo ciekawym poznawczo, zagadnienie które posiada wiele luk wynikających z niskiego stopnia jego teoretycznego rozpoznania, zwłaszcza w warunkach Polskich. Z tego powodu doceniam znaczenie podjętej przez Kandydata próby jego – w warunkach polskich - rozpoznania. Choć mój sprzeciw i zastrzeżenia budzi zastosowana w niej próba zaśmieszczenia pojęciowego teorii.	
Istotność poruszanej tematyki dla sfery praktyki	Praca ta nawiązuje do tego kontekstu rzeczywistości funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa, która dotyczy próby sprawdzenia w dynamicznie rozwijających się organizacjach non profit, tzw. trzeciego sektora [organizacjach o specyficznych i odmiennych od organizacji dwóch pozostałych sektorów, cechach] nowej formuły realizacji zadań społecznych – w postaci tzw. zarządzania społecznego oraz wskazania właściwego modelu funkcjonowania tych organizacji. Jest to z punktu widzenia praktyki próba przydatna i w miarę udana, zwłaszcza w zakresie analizy porównawczej modeli zarządzania organizacją non profit w wybranych krajach [pkt.1.7], ilustracji stanu tego sektora w Polsce [rozdz.3], przybliżenia specyfiki ich cech oraz zarządzania tego typu organizacjami [rozdz. 4], [te ostatnie są szczególnie cenne poznawczo dla osób chcących powołać do życia taką organizację lub w niej pracować], a także ilustracji empirycznej głównych problemów z jakimi w Polsce owe organizacje się spotykają [rozdz.5]. Nieco mniejsze walory praktyczne, posiada rozdział 6 nawiązujący do kluczowego pojęcia sformułowanego w tytule monografii, tj. <i>Perspektyw rozwoju</i> ... Jest on w swej treści w punkcie pierwszym dość ciekawym. Punkcie tym Autor zestawia czynniki wspierające i hamujące rozwój tych organizacji w podziale na trzy grupy czynników, mianowicie czynniki makroekonomiczne [bez wpływu na nie], czynniki wewnątrzsektorowe [o ograniczonym wpływie na nie] i czynniki wewnątrzorganizacyjne [o dużym wpływie na nie] oraz opisuje je zestawiając w tab. 33 [wewnętrzne czynniki sukcesu organizacji non profit] oraz tab. 34 w postaci pożądane i istniejące realne; dotyczy to czynników wspierających rozwój oraz identyfikowane w opracowaniach teoretycznych i weryfikowane przez badania empiryczne; dotyczy to barier rozwoju. Na tym tle podejmuje przydatną z punktu widzenia praktyki zarządzania próbę sformułowania wniosków. Te ostatnie mają charakter dość ogólny, żeby nie powiedzieć ogólnikowy. Nie są one nazbyt twórczymi. Pozostałe punkty rozdz. 6 i ich treść jest dość ogólnikowa, nawiązująca do informacji statystycznych ogólnych, a nie do informacji uzyskanych w wyniku przeprowadzonego przez Autora procesu badań, a także nawiązują do wielu innych koncepcji zarządzania, które mogłyby wspierać proces zarządzania organizacjami non profit w Polsce. W opracowaniu dominuje ujęcie ewolucyjne rozwoju tych organizacji i ich sektora. Jednak w ocenie wartości i jakości walorów praktycznych opracowania, należy uwzględnić niedomogi metodologiczne ich uzyskania!!!	P
Struktura i logika wywodu	Ważnym dla oceny struktury i logiki wywodu jest konstrukcja tytułu monografii. Otóż w rozprawach naukowych o ambicjach awansowych tytuł opracowania – opisujący najczęściej główny problem – jest [jako myśl przewodnia i kierunek rozumienia] kluczowym elementem jego sukcesu. Dlatego nie można sobie tak lekko przechodzić nad nim do porządku dziennego i nie podjąć trudu jego omówienia, czy też wyjaśnienia. Autor sformułował tytuł opracowania następująco: <i>Perspektywy rozwoju zarządzania społecznego sektorze organizacji non-profit w Polsce</i> . Warto zaznaczyć, że w monografii pochylił się i wyjaśnił m.in. takie kluczowe elementy tytułu jak: pojęcie zarządzania społecznego, sektor organizacji non-profit w Polsce i niektóre rozwiązania stosowane na świecie oraz przedstawił specyfikę zarządzania tymi organizacjami. Natomiast zupełnie nie odniósł się i nie wyjaśnił co rozumie i jakie parametry opisują kluczowy, sformułowany w tytule monografii problem czyli <i>Perspektywy rozwoju</i> . Tytuł ten – jeżeli weźmie się pod uwagę liczne definicje i konteksty <i>pojęcia perspektywa</i> ⁹ [Kandydat nie informuje w jakim znaczeniu definicyjnym rozumie używane przez siebie określenie <i>PERSPEKTYWA</i>] – staje się nazbyt enigmatyczny, niezrozumiały jako punkt odniesienia zawartej w monografii treści i jako taki, dobry jest moim zdaniem na referat, a nie na poważną monografię naukową. Brak wypowiedzi co do treści i używanego kontekstu kluczowego tytułowego pojęcia określającego problem badawczy, szczególnie widoczny jest - w sumującym w zamierzeniu Autora - rozdziale szóstym, w którym Autor ogólnikowo i enigmatycznie, a zarazem mało precyzyjnie ów problem zamykając, opisuje. Treść monografii jest w tej części nazbyt chaotyczna. Jedyne w części nawiązującej do wyników badań empirycznych ma on postać konkretną i zrozumiałą. Pozostałe trzy punkty – wobec niedookreślenia tego pojęcia [perspektywy] nic nowego do obecnej wiedzy nie wnoszą. Generalnie lektura opracowania – mimo zastrzeżeń co do nie wyjaśnienia tytułowego problemu - wskazuje na ogólną poprawność układu strukturalnego. Konstrukcja pracy – składająca się z sześciu rozdziałów, wstępu [mimo wszystko dość lakonicznego pod względem metodycznym] i zakończenia [znacznie mniej lakonicznego, bardziej ujętego problemowo] - jest w sumie logiczna i przejrzysta, dobrze realizuje zasadę przechodzenia od zagadnień ogólnych do zagadnień szczegółowych.	Ne/N
Wykorzystana literatura przedmiotu i jej internacjonalizacja	W przygotowaniu monografii Kandydat przeprowadził moim zdaniem nazbyt skromną kwerendę literatury przedmiotu, zwłaszcza ta skromność odnosi się do kwerendy literatury zagranicznej. Łącznie spis wykorzystanej w przygotowaniu monografii literatury obejmuje 197 pozycji, w tym 25 w języku obcym, a także 2 pozycje [w tym 1 w języku angielskim] z własnego dorobku publikacyjnego Kandydata. Literatura ta podzielona została na pięć grup źródeł: pozycje zwarte i czasopisma [151]; akty prawne [8]; raporty [10]; strony www [24] oraz inne [4]. Wykorzystana liczba pozycji z zakresu literatury przedmiotu nie budzi respektu i szacunku wobec dokonanych kwerendalnych poczynionych przez Autora. W porównaniu do licznych rozpraw habilitacyjnych i naukowych monografii awansowych przygotowywanych na stopień naukowy doktora habilitowanego z jakimi miałem do czynienia, przedstawioną liczbę źródeł można uznać za niewielką, minimalistyczną. Jest to tym bardziej żmienne, że podjęty w monografii temat/problem posiada już swoją liczną literaturę, opublikowaną zwłaszcza za granicą. Po zapoznaniu się z monografią, dostrzegam w niej niski stopień umiędzynarodowienia źródeł [między 13 a 16,5 proc.] i tym samym słaby benchmark dla możliwych i potencjalnie - do wykorzystania - różnorodnych rozwiązań. Koncentracja na przygotowaniu monografii głównie w oparciu o literaturę i źródła krajowe, pod dużym znakiem zapytania, stawia nie tylko poziom oryginalności proponowanych rozwiązań i rozpatrywanych zagadnień, ale także ich jakość czy nowoczesność ujmowania podejmowanych zagadnień, oraz poszukiwania oryginalnych ich rozwiązań na świecie [w literaturze światowej]. Świadczy to o pewnym zawężeniu spojrzenia na problem i osłabieniu szerokości, zasięgu i zakresu jego oceny. Przez to nie dostrzegam w monografii nazbyt nowoczesnego odkrywczego powiewu wiedzy, zwłaszcza w zakresie teoriiwyczerpym. Ów powiew niewątpliwie koncentruje się bardziej w warstwie uzyskanych wyników z przeprowadzonego badania empirycznego, które z tego punktu widzenia, dostarczają pewnej nowej wiedzy. Moim zdaniem pełniejsza kwerenda literatury zagranicznej, potencjalnie mogła owocować bogatszymi inspiracjami dla części teoretycznej i badawczej ocenianej monografii.	N
Erudycja, styl i język opracowania	Generalnie w monografii Autor wykazał się erudycją. Do redakcji językowej nie wnoszę generalnie uwag, choć czasami spotyka się nazbyt długie i zawiłe zdania, czy powtórzenia, które utrudnią mogą zrozumienia sposobu narracji. Ale uznaje to za drobne naruszenia. Wnioski z rozprawy, merytoryczne i metodyczne oraz kierunki obszarów przyszłych badań i zastosowań, są wyważone, sformułowane nie na wyrost, i tylko w zakresie uzasadnionym przeprowadzonymi badaniami i osiągniętymi wynikami. Świadczy to o świadomości metodologicznej Autora.	P
Strona formalna opracowania	Nie budzi zastrzeżeń. Jest przejrzysta i w miarę zwięzła, sprzyjająca czytelności i eksponowaniu ważnych treści. Monografia zawiera liczne, bardzo starannie wykonane ilustracje graficzne [20], tabele [35] oraz wykresy [106], które syntetyzują wiele wątków rozważań i sprawiają, że ich odbiór przez czytelnika jest komunikatywny. Odsyłanie uwagi czytelnika do źródeł jest prawidłowe, podobnie jak opisy rysunków, tabel i wykresów.	P
Wartości poznawcze opisujące znaczący wkład autora w rozwój określonej dyscypliny naukowej		
Oryginalność	Monografia w swej ogólnej warstwie stanowi – pod względem prezentowanego zagadnienia - dzieło w miarę oryginalne. Brak jest w Polsce kompleksowych opracowań [nawet przyjmując fakt, że obarczone są, tak jak oceniana monografia swoistymi mankamentami metodycznymi], które ujmowałyby i naświetlałyby w miarę wszechstronnie zagadnienie funkcjonowania organizacji trzeciego sektora od strony zarówno teoretycznej, jak i empirycznej. Monografia niewątpliwie należy do jednych z pierwszych w naszym kraju prac tak rozlegle odnoszących się do zagadnienia roli i znaczenia organizacji non profit, modeli zarządzania nimi, czy też czynników sukcesu i barier rozwoju tych organizacji. Powstała w oparciu o pewien – może i niedoskonały - program badań literaturowych i empirycznych, który niewątpliwie dostarcza – zwłaszcza w zakresie	P/Ne

⁹ W słowniku definicji można znaleźć aż 52 wyjaśnienia pojęcia *PERSPEKTYWA*. Oto one: » *Aspekt, okoliczności* » *Dystans czasu umożliwiający obiektywizację i pełniejszą ocenę wydarzeń* » *Krajobraz* » *Możliwość* » *Możność* » *Nadzieja, widoki* » *Obraz* » *Odległość w czasie potrzebna do właściwego ocenienia jakichś zjawisk* » *Odległość w czasie umożliwiająca właściwą ocenę zdarzeń* » *Opłyka* » *Opłyka, wizja, postzeaganie* » *Otwarty widok* » *Otwarty widok* » *Otwarty widok*, *panorama* » *Panorama* » *Panorama, krajobraz* » *Panorama, rozległy widok* » *Pejzaż* » *Plan* » *Pozycja, z jakiej coś jest oceniane* » *Prawdopodobieństwo* » *Przedstawienie trójwymiarowych przedmiotów na płaszczyźnie zgodnie z prawami widzenia* » *Przewidywalna przyszłość, dające się przewidzieć szanse, możliwości* » *Przypadek* » *Przyszłość* » *Punkt widzenia* » *Punkt widzenia, stanowisko w jakiejś kwestii, zapatrywanie na coś* » *Punkt widzenia, z jakiego coś jest przedstawiane lub oceniane* » *Rozległy widok* » *Rozległy widok jakiegos krajobrazu, panorama* » *Sceneria, tło* » *Spojrzenie, widzenie, punkt widzenia* » *Sposobność, ewentualność* » *Szansa* » *Szansa, możliwość, prawdopodobieństwo* » *Szeroki widok, zwykłe z miejsca położonego wysoko* » *Tło, dalszy plan* » *To, co się daje przewidywać w przyszłości* » *Ujęcie, wyobrażenie* » *Widmo* » *Widok* » *Widok na przyszłość* » *Widok otwierający się na coś* » *Widok rozległy* » *Widoki na przyszłość* » *Wzgląd, punkt widzenia* » *Zapatrywanie, stanowisko, opinia*. Nie wiadomo za jakim w/w znaczeniem terminu perspektywa [y] opowiada się Autor monografii.

	<p>rekomendacji praktycznych [w niewielkim stopniu teoriopoznawczych]. - pewnej nowej wiedzy. Oryginalnym jest jednoznaczne wskazanie [na przykładzie rozważań teoretycznych, a zwłaszcza wyników z przeprowadzonych badań empirycznych] związków między ekonomią społeczną a naukami o zarządzaniu.</p>	
Nowatorstwo	<p>Pragnę wskazać kilka moim zdaniem – w sumie – wartościowych obserwacji, które Habilitant poczynił w opiniowanej monografii. Oto one:</p> <ul style="list-style-type: none"> Wskazanie [z punktu widzenia teorii i praktyki zarządzania] i przybliżenie ciekawego i mało rozpoznanego w warunkach Polski trzeciego sektora gospodarki i funkcjonujących w nim organizacji [tzw. non-profit], a także [ze względu na realizację przez te organizacje specyficznych, społecznych celów] podkreślenie wsparcia ich realizacji aplikacją partycypacyjnych formuł podejmowania decyzji i realizacji funkcji zarządzania. Autor wskazał też - ale niestety bez pogłębionej i popartej argumentami dyskusji w kontekście organizacji sektora pierwszego [biznesu] i sektora drugiego [administracja publiczna] - na specyficzne determinanty ich funkcjonowania [kulturę organizacyjną, zarządzanie zasobami ludzkimi, finansami czy marketingiem] ujmowane w kontekście przejrzystości i satysfakcji interesariuszy. Pomimo wskazania tego zakresu analizy jako samodzielnego waloru monografii, odczuwam jednak niedostatek w omówieniu różnic, jak i podobieństw tych obszarów w ramach ich realizacji w pierwszym i drugim sektorze gospodarki, a także słabo uargumentowane, nadmierne forsowanie nowego terminu zarządzanie społeczne. Dokonana analiza komparatywna modeli zarządzania organizacjami typu non-profit obejmująca kraje UE w szczególności Polskę, Francję, Niemcy oraz Wielką Brytanię. Szkoda, że Autor nie dotarł do źródeł pozwalających mu omówić modele amerykańskie, w którym to kraju powstały jedne z pierwszych organizacji tego typu, np. fundacja J.D. Rockefellera, fundacja A. Carnegie i wiele innych. Pokazuje ona złożoność modeli zarządzania oraz współpracy tych organizacji z organizacjami pierwszego i drugiego sektora. Podkreślenie idei organizacji trzeciego sektora i ich roli we współczesnym świecie, z równoczesnym wskazaniem i omówieniem specyfiki narzędzi zarządzania nimi, a także - choć moim zdaniem nie do końca udane, dość chaotyczne - wskazanie autorskich propozycji modeli i kierunków rozwoju tych organizacji i trzeciego sektora w Polsce w najbliższej przyszłości. 	P

Segmenty oceny; wartość merytoryczna opracowania; poprawność metodyczna; wartości poznawcze opisujące znaczący wkład autora w rozwój określonej dyscypliny naukowej

A* - skala oceny: Bp - bardzo pozytywna; P - pozytywna; Ne/d - neutralna/nie dotyczy; N - negatywna; Bn - bardzo negatywna.

Reasumując; Według mojego przekonania pozostałe walory naukowe monografii pt.: *Perspektywy rozwoju zarządzania społecznego w sektorze organizacji non-profit w Polsce*, Difin, Warszawa 2013, przygotowanej przez dra Janusza Fudalińskiego nie przeważają nad kluczowymi [metodyczno-warsztatowymi] mankamentami tego opracowania. Te ostatnie - jako bardzo słaby fundament pozyskania wyników, mogą nawet przesądzać i podważać ich wiarygodność oraz [z punktu widzenia poszukiwania prawdy obiektywnej] prawdziwość ich komentarzy w zakresie analizy i projekcji. Stąd nie mogę uznać, iż praca ta przedstawiana jako osiągnięcie naukowe [w myśl art. 16 ust.1 i 2 ustawy ...], odpowiada warunkom ustawowym stawianym w procedurze postępowania habilitacyjnego, czyli czyni zadanie zapisowi o tym, iż *stanowi ona znaczący wkład autora w rozwój określonej dyscypliny naukowej*. Moim zdaniem nie zasługuje.

Moje kategorięczne stwierdzenie i zajęte stanowisko jest wynikiem tego, iż w nowej procedurze nie mogę - tak jak w poprzedniej, tzn. starej, w trakcie kolokwium poprzez dyskusję z Kandydatem - zweryfikować swojej, niewątpliwie subiektywnej opinii. Takiej możliwości nie przewiduje ustawa, ani też art. 18 ust. 10. Stąd taka moja konkluzja.

Na opiniowaną pracę spojrzalem głównie z punktu widzenia poszukiwania odpowiedzi na pytanie, czy habilitant osiągnął poziom rozwoju naukowego i posiadał sprawność badawczą umożliwiającą samodzielne wyznaczanie celów naukowo - badawczych i realizowanie badań naukowych? Otóż monografia autorstwa dra J. Fudalińskiego [prezentowana jako kluczowe jego osiągnięcie], o tym - mimo posiadania kilku pozytywnych atrybutów - mnie, niestety zupełnie nie przekonała. Jest to tym bardziej dla mnie dziwnym i niezrozumiałym - patrząc na istotne w niej niedomagania metodologiczne i metodyczne - że Kandydat brał [jako członek zespołu], czynny udział w realizacji wielu projektów naukowych, jednym też kierował!!!!???

Ocena aktywności naukowej habilitanta pod kątem wymagań związanych z uzyskaniem stopnia naukowego doktora habilitowanego - por. druga część art. 16 ust. 1. ustawy ...

Ocena tej części zapisów ustawowych obejmuje dorobek dydaktyczny, organizacyjny, popularyzatorski oraz dotyczący działalności międzynarodowej, a także stricte pisarski i publikowany dorobek naukowy¹⁰.

Jeżeli generalnie chodzi o dorobek¹¹ Kandydata dotyczący dydaktyki, organizacyjnej aktywności, działań popularyzujących naukę czy aktywności międzynarodowej to uważam, że jego aktywność w tym zakresie, jest niezwykle bogata i różnorodna, a tym samym w pełni wystarczającą do sformułowania pozytywnej w tym względzie oceny. Równocześnie realizowana jest ona na dobrym poziomie merytorycznym choć nie zawsze - równie dobrym - poziomem metodycznym oraz charakteryzuje się wysoką oceną środowiska naukowego.

¹⁰ Zgodnie z Rozporządzeniem MNiSzW z dnia 01 września 2011 roku ..., przy ocenie dorobku naukowo-badawczego należy brać pod uwagę: autorstwo lub współautorstwo monografii i innych publikacji, wygłaszanie referatów na międzynarodowych lub krajowych konferencjach, autorstwo lub współautorstwo publikacji naukowych w czasopiśmie znajdujących się w bazie Journal of Citation Reports, impact factor publikacji naukowych wg. listy Journal of Citation Reports, liczbę cytowań publikacji wg. bazy Web of Science, indeks Hirscha opublikowanych publikacji, kierowanie międzynarodowymi lub krajowymi projektami badawczymi lub udział w takich projektach, międzynarodowe lub krajowe nagrody za działalność naukową.

¹¹ Analiza dorobku dydaktycznego pozwala na stwierdzenie, że zakres tematyczny uprawianej przez Kandydata dydaktyki [patrz, Wykaz opublikowanych prac naukowych ..., ss. 39-41 oraz 47], generalnie pokrywa się z jego zainteresowaniami naukowymi. Kandydat prowadził zajęcia na wszystkich typach i poziomach studiów [w tym studiach podyplomowych i MBA] we własnej uczelni i uczelniach niepaństwowych, a także gościnnie w innych uczelniach polskich oraz na kursach, szkoleniach i warsztatach dydaktyczno-zawodowych organizowanych w Polsce i za granicą [m.in. National Bank of Ukraine (2010); St. Gallen Business School (2010, 2011) University of Johannesburg (2013)]. Kandydat, na s. 47 Wykazu dorobku naukowego ..., podaje informację o pełnieniu przez siebie [w latach 2009-2011] funkcji promotora pomocniczego w opiece naukowej nad doktorantem. Otóż przed rokiem 2011, ustawa nie dopuszczała możliwości aby osoba ze stopniem doktora pełniła taką funkcję. Funkcja promotora pomocniczego była zupełnie inaczej skonstruowana w poprzedniej ustawie i pełnił ją mogła osoba posiadająca co najmniej stopień doktora habilitowanego. Ponadto na stronie Biblioteki Głównej UE w Krakowie [w dziale: Daty publicznych dyskusji nad dysertacjami doktorskimi] pod datą 21 listopada zamieszczona jest informacja o obronie rozprawy doktorskiej wskazanej przez Kandydata, w następującym brzmieniu: "... mgr inż. Iwona Gawron pt.: „Rola informacji w kształtowaniu lojalności indywidualnych klientów przedsiębiorstw ubezpieczeniowych”; Promotor: Prof. nadzw. dr hab. Mirosław Kwieciński - Krakowska Akademia im. A. Frycza Modrzewskiego; Recenzenci: Prof. dr hab. Kazimierz Perekuda - Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu oraz Prof. UEK dr hab. Janusz Czekaj - Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie; godz. 9.30 Sala Muzeum w Budyńku Głównym Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie". Nigdzie nie wspomina się - w oficjalnym dokumencie - o fakcie, że ktoś [zwłaszcza Kandydat] pełnił funkcję promotora pomocniczego!!!. Nieco lepiej wygląda informacja [tamże s. 47] o opiece nad doktorantami we współpracy z VSB - Technical University of Ostrava [2004-2007]. Przyjmując, że Kandydat współpracował zarówno w pierwszym, jak i drugim przypadku z doktorantami, to jednak nie można tej współpracy uznać za spełniającą wymóg art. 20 ust. 7 ustawy o stopniach ..., który jest powoływany w drodze uchwały Rady Wydziału. Kandydat takich dokumentów nie przedstawił, tak więc przyjmując, że nie pełnił on - w aktualnym brzmieniu ustawy o stopniach ..., funkcji promotora pomocniczego ani opiekuna naukowego w procesie doktryzowania. Kandydat bardzo efektywnie pełnił funkcję promotora na I i II stopniu studiów, a także recenzenta [tamże, s. 47]. Uznaję to za duże osiągnięcie w zakresie dydaktyki. Kandydat posiada także liczącą się w środowisku osiągnięcia w zakresie popularyzacji wiedzy [tamże, ss. 45-46], m.in. jako organizator patronatu nad działalnością kół naukowych i studenckiego ruchu naukowego, członek Komitetu Organizacyjnego Festiwalu Nauki w Krakowie, a także członek zespołów eksperckich Urzędu Marszałkowskiego i wiele innych. Kandydat jest aktywnym organizatorem i uczestnikiem międzynarodowych konferencji poświęconych szeroko rozumianym zagadnieniom zarządzania [tamże, ss. 27-34], odbył wiele staży zagranicznych [tamże ss. 48-52], a także aktywnie działa w ramach różnych międzynarodowych konsorcjów i sieci badawczych [tamże, ss. 35-36]. Analiza dorobku organizacyjnego, [tamże, ss. 41-45] w tym także dotyczącego współpracy międzynarodowej wskazuje, iż Kandydat od wielu lat aktywnie uczestniczy w pracach wielu gremiów o zasięgu międzynarodowym i krajowym, pełniąc w nich ważne funkcje organizacyjne, programowe i kierownicze. Brał udział w pracach komitetów redakcyjnych i radach naukowych czasopism [tamże, s.38] oraz jest członkiem wielu organizacji i towarzystw o charakterze naukowym [tamże, s.38].

Z kolei **dorobek naukowo-badawczy**¹² dra J. Fudalińskiego, zarówno opublikowany [także w języku angielskim], jak i mający odzwierciedlenie w wykonanych projektach badawczych i ekspertyzach, pod względem ilościowym oraz jakościowym [zarówno z punktu widzenia treści, a przede wszystkim z uwagi na miejsca jego prezentacji; w liczących się polskich i zagranicznych wydawnictwach, a także polskich czasopismach], należy uznać za poważny merytorycznie, choć nie zawsze poprawny metodycznie, poznawczo wartościowy. Z tego punktu widzenia moja **ocena mimo wszystko jest w miarę pozytywna**.

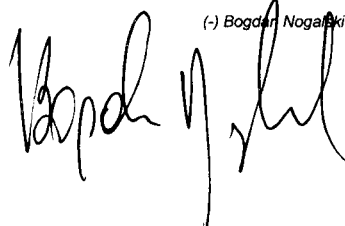
Ocena dorobku naukowego upoważnia także do stwierdzenia, że poważną jego część można uznać - w obszarach poznania naukowego, którymi Kandydat się zajmuje [biorąc pod uwagę fakt, że wiele publikacji powstało wspólnie ze znanymi i uznanymi w świecie polskiej nauki autorytetami; Kandydat dostarczył opis - w ramach tych prac - realizowanego przez siebie zakresu zadań merytorycznych i metodycznych przy ich powstawaniu] – za stanowiący oryginalny wkład do nauk o zarządzaniu w czterech wymienionych obszarach, tj. (-) *Analiza konkurencji*; (-) *Strategiczne aspekty działalności organizacji*; (-) *Globalne i międzynarodowe uwarunkowania funkcjonowania przedsiębiorstw*; (-) *Zarządzanie organizacjami non profit i publicznymi*. Zwłaszcza w obszarze czwartym a także i drugim jest do dorobek publikacyjny znany i w środowisku doceniany. Można przyjąć, że Kandydat w czwartym obszarze problemowym jest specjalistą posiadającym uznanie i autorytet w środowisku, także międzynarodowym.

Dorobek publikacyjny Kandydata po uzyskaniu stopnia doktora, uległ pogłębionej ewolucji i bardziej precyzyjnej krystalizacji i skoncentrował się zwłaszcza na czwartym, a także [choć w nieco mniejszym stopniu] i drugim z wymienionych obszarów problemowych. Jest on – z uwagi na interesujące Kandydata problemy funkcjonowania i zarządzania organizacjami trzeciego sektora realizowany zarówno na płaszczyźnie rozważań czysto teoretycznych, jak i pogłębionych badań empirycznych. Jako synteza poszukiwań, doświadczeń i wniosków z prowadzonych prac badawczych, znalazły one odzwierciedlenie w monografii pt. *Perspektywy rozwoju zarządzania społecznego w sektorze organizacji non profit*.

Analizując dorobek naukowy i aktywność publikacyjną dra J. Fudalińskiego uznaję, że ów dorobek [poza monografią] – z uwagi na treść i podejmowaną problematykę - za oryginalny, a także - z uwagi na miejsca publikacji - komunikacyjnie nośny. Jest on znany zarówno praktykom gospodarczym kierującym organizacjami trzeciego sektora, jak i pracownikom nauki. Warto też podkreślić sporą aktywność badawczą Kandydata. Dociekania, spostrzeżenia, propozycje i wnioski wynikające z opracowań dra J. Fudalińskiego są ciekawe i dotyczą głównie zagadnień rozwoju organizacji trzeciego sektora, zwłaszcza czynników i warunków jego rozwoju. Publikowany dorobek naukowy dra J. Fudalińskiego można opisać jako skutek konsekwentnej linii rozwoju. Wiodącym tematem od momentu uzyskania stopnia naukowego doktora stały się zagadnienia eksponujące i koncentrujące jego uwagę badawczą na łączeniu problematyki czwartego i drugiego z wymienionych obszarów badawczych. Jak zaznaczyłem wcześniej, publikacje te w wysokim stopniu nawiązują do praktycznych aspektów zarządzania.

Reasumując stwierdzam, że przebieg pracy zawodowej i jej wyniki uzyskane w tej pracy przez dra Janusza Fudalińskiego, stanowią - w świetle drugiej części *art. 16 u ustawy z dnia 14 marca 2003 roku ...* – solidny fundament informujący o tym iż Kandydat **wykazuje się istotną aktywnością naukową**. Zatem uznaję, że zakres zaangażowania naukowego i publikacyjnego dra J. Fudalińskiego uważam za spełniający – **w wysokim stopniu** - wymagania drugiej części *art. 16 ust. 1 ustawy ...*

Sopot, dnia 17 sierpnia 2013 roku.

(-) Bogdan Nogański

¹² W trakcie swej **pracy naukowo – badawczej** dr Janusz Fudaliński stał się - według dostarczonej dokumentacji [patrz: Wykaz opublikowanych prac naukowych ... , ss. 2-26 oraz dokument – w formie tabelarycznej – zestawiający jego dorobek naukowy, zestawienie 1 i 3], po uzyskaniu stopnia doktora autorem/współautorem 72 oryginalnych prac, z tego 25 publikacji przygotowanych jest w języku angielskim. Nie znalazłem w dokumentacji informacji o publikacjach Kandydata przed uzyskaniem stopnia doktora. Spora część prac Kandydata [prawie 40 proc.], powstała w ramach współpracy badawczej z innymi autorami [Kandydat opisał swój udział/zakres merytoryczny i metodyczny w ich realizacji – por. *Wykaz opublikowanych prac naukowych ...*]. Kandydat w swoim dorobku posiada również recenzje prac naukowych. Dorobek Kandydata potwierdza fakt, iż ciekawe wyniki badawcze i naukowe, powstają jako efekt zespołowego współdziałania badaczy. Niestety Kandydat nie posiada publikacji zamieszczonych w wydawnictwach umieszczanych na liście Journal Citation Reports, mimo że ponad 30 proc. wypowiedzi naukowych kandydata opublikowana została w języku angielskim. Niemniej jednak publikacje i prace Kandydata [są one wartościowe poznawczo], są dostępne i wykorzystywane w krajowym obiegu naukowym, o czym informuje liczba cytowań jego publikacji [wg. bazy Web of Science (WoS): brak; wg. bazy Scopus B: 1; wg. bazy BazEkon: 21; wg. innych źródeł: 17] oraz indeks Hirscha [wg. bazy Web of Science (WoS): brak; wg. bazy BazEkon: 2; wg. innych źródeł: 3]. Kandydat swoje dociekania naukowe buduje na podstawie pozyskiwania ciekawych informacji i wyników empirycznych wyprowadzanych z realizacji projektów badawczych [w tym o charakterze międzynarodowym][por. tamże, ss. 36-38] oraz ekspertyz [tamże, ss. 52-53] przygotowywanych na rzecz praktyki gospodarczej. Można zatem przyjąć, że udział w wielu przedsięwzięciach naukowych oraz współpraca Kandydata z tzw. praktyką gospodarczą, sprzyjała rozwojowi i podnoszeniu jego kwalifikacji naukowych i badawczych.

